

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2024-10-11

Ärendenummer
NV-05654-24

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Ds Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16) [S2024/01352]

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket ser positivt på att friluftsförbund ska omfattas av det föreslagna stödsystemet i form av så kallat fritidskort för barn och unga.

Vi bedömer att satsningen delvis ligger i linje med vårt tidigare förslag om ett riktat stöd till friluftsförbund för att stötta nya utövare som lämnades i *Uppföljning av målen för friluftspolitiken 2023*¹. Promemorians förslag kan bidra till genomförandet av friluftsmålen, som handlar bland annat om att tillgängliggöra friluftsliv för alla, stärka engagemang och samverkan för friluftslivet och att stärka förutsättningarna för friluftsliv för god folkhälsa.

Naturvårdsverket ser samtidigt risk för att villkoren som föreslås för att ta del av stödsystemet kan bli svåra att uppfylla, vilket kan innebära oönskade effekter på friluftsförbundens verksamheter. Vi kommenterar några sådana risker nedan.

Vissa utförare bör omfattas av fritidskortet (avsnitt 5.2.1)

En typ av friluftsförbund som inte ser ut att kunna leva upp till de föreslagna kraven är lokala och regionala friluftslivsorganisationer som inte ingår i en riksorganisation som får statsbidrag i form av organisationsbidrag. Lokala och regionala aktörer med lokalkännedom och lokal förankring kan ha förmåga att nå ut till barn och unga som idag inte har en aktiv fritid.

Naturvårdsverket anser att möjligheten för andra lokala och regionala aktörer att delta bör utredas vidare av ansvariga myndigheter, och att kriterierna bör kunna uppdateras efterhand och nya aktörer läggas till. Syftet skulle vara att skapa ett så brett utbud som möjligt för en aktiv fritid.

¹ Naturvårdsverket (2023). Uppföljning av målen för friluftspolitiken 2023. Rapport 7123. December 2023.

Krav på vissa friluftslivsorganisationer och vissa barn- och ungdomsorganisationer (avsnitt 5.2.3)

Naturvårdsverket instämmer i behovet av kriterier för att kvalitetssäkra aktörerna och samtidigt hålla nere administrationen för föreslaget register. Men de föreslagna kraven för att få ingå i systemet kan innebära risk för att viktiga organisationer för friluftslivet ställs utanför satsningen. Till exempel om de inte får organisationsbidrag genom Svenskt Friluftsliv eller inte har bedrivit verksamhet i fem år.

Vi ser en risk att de föreslagna kraven på friluftslivsorganisationer, på att de ska ha haft fem års barn- och ungdomsverksamhet för att få ingå i fritidskortet, kan innebära ofördelaktiga villkor jämfört med andra typer av organisationer. Idrottsorganisationer som kan få lokalt aktivitetsstöd (så kallat LOK-stöd) direkt uppfyller på ett enklare sätt kriterierna för att ingå i fritidskortet. För övrigt krävs det för bidrag till friluftslivsorganisationer genom Svenskt Friluftsliv endast att en organisation ska ha bedrivit verksamhet under minst tre år före ansökan om bidrag². Därtill är kravet bara två års verksamhet för att få bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF), vilket är ett stöd som också går till organisationer som arrangerar friluftslivsaktiviteter³.

Det bör följas upp och utvärderas vilka effekter som fritidskortet ger på friluftslivsorganisationernas verksamhet för barn- och unga, sett utifrån de friluftslivspolitiska målen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Eva Stighäll, Mikael Proos och Dag Lestander.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Marie Uhrwing

Kopia till:
s.hc.delning@regeringskansliet.se
kn.registrator@regeringskansliet.se

² Svenskt Friluftsliv (2024). Bidrag.

<https://svensktfriluftsliv.se/bidrag/#:~:text=F%C3%B6r%20att%20f%C3%A5%20bidrag%20kr%C3%A4vs%20att%20friluftslivsorganisationen%3A%201,och%20h%C3%A4nsyn%20till%20natur-%20och%20kulturmilj%C3%B6n%20samt%20allemansr%C3%A4tten> [tillgänglig 2024-09-26].

³ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (2024). Barn- och ungdomsorganisationer. <https://www.mucf.se/bidrag/barn-och-ungdomsorganisationer> [tillgänglig 2024-09-26].